

Schriftelijke Statenvragen van de Statenfractie van de ChristenUnie over mogelijke komst duurzaam datacenter, ingediend op 22 april 2025, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 27 mei 2025 (3397963).

Inleiding:

Deze vragen worden gesteld naar aanleiding van de beeldvormende sessie "[Digitale infrastructuur als drager onder de economie van de toekomst – rol van datacenters](#)", commissievergadering van 2 april 2025 en het recente nieuws ontvangen via Omroep Flevoland (18 april, [Omroep Flevoland - Nieuws - Nieuw 'duurzaam' datacenter in Almere, dat evenveel stroom gaat slurpen als 80.000 huishoudens](#))

De vragen zijn gebaseerd op de kernwaarden van de ChristenUnie Flevoland: zorgvuldig proces, transparantie, brede maatschappelijke afweging, bescherming van leefomgeving en het stellen van duidelijke kaders voor energie, water en ruimtegebruik. Wij vragen om actieve regie van de provincie, het voorkomen van onomkeerbare keuzes en het borgen van het algemeen belang boven dat van individuele marktpartijen.

Vragen:

Proces, participatie en regie

1. Op welke wijze zijn Provinciale Staten en de Flevolandse samenleving tijdig en actief geïnformeerd over de plannen voor het datacenter in Almere, conform de motie "Zorgvuldig proces datacenters"?

Antwoord:

De motie 'Zorgvuldig proces datacenters' is op 9 juni 2021 aangenomen in relatie tot het 'Ontwerp Statenvoorstel: Startnotitie kaderdocument voor datacenters in Flevoland'. De motie droeg het college op "om Provinciale Staten actief te informeren over de voortgang van het vergunningverleningstraject Tulip in Zeewolde en de Staten tijdig in te lichten over de criteria die door Gedeputeerde Staten gehanteerd worden voor de vergunningverlening in lopende en toekomstige trajecten rondom datacenters.". Deze motie draagt Gedeputeerde Staten niet op om uw Staten over elke vergunningaanvraag voor een datacenter te informeren.

Het was anno 2021 duidelijk dat de lopende vergunningverleningstrajecten op basis van de destijds geldende wet- en regelgeving van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) beoordeeld worden. Om extra criteria (ten opzichte van de wettelijke eisen) te ontwikkelen was het beleidsvormingstraject gestart dat via een drietal stappen (1. kaderdocument, 2. formulering en/of aanpassing van nodige beleidsregels en 3. aanpassing van provinciale Omgevingsverordening) had kunnen verlopen. Op 26 oktober 2022 is echter het Statenvoorstel 'Kaderdocument Datacenters Flevoland' verworpen, waardoor de uitgangspunten voor het aanpassing van het beleid en eventuele aanscherping van de criteria wegvielen. Er zijn hierdoor geen provinciale criteria vastgesteld om te hanteren bij de vergunningverlening voor datacenters.

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden, waarin het juridische toetsingskader voor alle gebiedsontwikkelingen en bedrijfsvestigingen (waaronder ook datacenters) is opgenomen. Aanvragen voor omgevingsvergunning worden op basis van deze wet namens Gedeputeerde Staten beoordeeld en afgehandeld door de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (hierna: OFGV). Dit is alleen anders als de aanvraag is ingediend vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet. Gelet op het overgangsrecht van de Omgevingswet wordt deze dan afgehandeld conform het oude recht van de Wabo.

De aanvraag voor het oprichten van datacenter EvoSwitch aan de Rondebeltweg te Almere is ingediend op 29 juni 2023 en valt daarmee onder de werking van de Wabo. Het betreft een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor de onderdelen 'bouwen bouwwerken' en 'milieu', waarvoor Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag zijn. Daarnaast is op dezelfde datum een vergunningaanvraag op grond van de Waterwet (oud) ingediend bij Waterschap Zuiderzeeland voor het wijzigen van een waterstaatswerk en het lozen van afvalwater in het oppervlaktewater. Beide aanvragen worden gecoördineerd behandeld en de ontwerpbesluiten lagen ter inzage van 1 april tot en met 8 mei 2025.

Ons college wil u er graag op attenderen dat de vestiging van het datacenter in Almere op het bedrijventerrein Sallandsekant plaatsvindt binnen het vastgestelde bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan is door de gemeenteraad op 8 december 2016 vastgesteld. De bedrijfsvestiging van een datacenter past binnen dit bestemmingsplan.

2. *Hoe wordt geborgd dat het vergunningstraject transparant en zorgvuldig verloopt, met voldoende ruimte voor inspraak van omwonenden en maatschappelijke organisaties, gezien de omvang en impact van het project?*

Antwoord:

De transparantie en zorgvuldigheid van een vergunningverlening wordt geborgd door:

- 1) Wettelijke kaders van de Wabo en de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), inhoudende heldere procedures bij vergunningsaanvragen, waaronder een wettelijke beslistermijn, een plicht tot motivering en een termijn voor het indienen van zienswijzen.
- 2) Procedurele termijnen op grond van de Awb – er gelden wettelijke termijnen voor behandeling van vergunningsaanvragen. Dit voorkomt langdurige onzekerheid en draagt bij aan zorgvuldigheid. De kennisgeving van het ontwerp en het definitieve besluit vindt digitaal plaats in het provinciaal blad op officiële bekendmakingen.nl, waarbij gedurende de zienswijzentermijn de onderliggende documenten kunnen worden bekeken.

De Omgevingswet stelt dat vanaf 1 januari 2024 bij het aanvragen van een omgevingsvergunning, de initiatiefnemer moet aangeven of en hoe hij participatie heeft toegepast (artikel 7.4 Omgevingsregeling).

Onder de Omgevingswet is het geen keiharde verplichting om participatie uit te voeren, maar wel om aan te geven of de omgeving is betrokken bij de voorbereiding van de aanvraag en als dat zo is moet de aanvrager de resultaten daarvan verstrekken. De bedoeling van de wetgever is om de initiatiefnemer te stimuleren om na te denken over participatie. Het bevoegd gezag mag een aanvraag niet weigeren als er geen participatie is geweest.

Voor de volledigheid, dit geldt niet voor de casus EvoSwitch, die onder het oude recht van de Wabo valt.

3. *Hoe wordt de regie van de provincie vormgegeven in de afstemming met gemeenten en het waterschap, zodat provinciale belangen daadwerkelijk worden geborgd, mede gezien de juridische beperkingen rond convenanten en uitsluitingen?*

Antwoord:

Onder de Omgevingswet worden voor initiatieven omgevings- of intake tafels georganiseerd. Deze initiatieven worden met de relevante ketenpartners besproken waar de meeste expertises aan tafel zitten die initiatiefnemers verder kunnen helpen. Het effect hiervan is dat aan 'tafel' alle gecompliceerde aspecten van aanvragen worden besproken, zodat hier op kan worden geanticipeerd en de formele procedure hierdoor geen vertraging oploopt. De Omgevingstafels kunnen ook gezien worden als een doorontwikkeling van het huidige "Vooroverleg". De provincie organiseert deze tafels niet zelf, maar zit aan tafel bij de betreffende gemeente waar het initiatief plaatsvindt.

Om initiatieven en omgevingsvergunningaanvragen meer integraal te benaderen wordt onderlinge afstemming en samenwerking tussen betrokken overheden en ketenpartners steeds belangrijker. Met de komst van de Omgevingswet is de doorlooptijd voor aanvragen verkort. Ook zal deze afstemming in korte tijd moeten plaatsvinden om te zorgen dat binnen de verkorte termijn een juridisch kloppende en integraal gewogen besluit kan worden genomen. Voor de volledigheid, dit geldt niet voor de casus EvoSwitch, die onder het oude recht van de Wabo valt.

Ruimtelijke ordening en maatschappelijk nut

4. *Op welke wijze is getoetst of het datacenter daadwerkelijk een bijdrage levert aan de sociaaleconomische ontwikkeling van Flevoland, bijvoorbeeld via hoogwaardige werkgelegenheid, aansluiting bij het regionale onderwijs en maatschappelijke meerwaarde, zoals vereist in het Kaderdocument?*

Antwoord:

Een dergelijk toetsingskader is geen onderdeel van het wettelijke beoordelingskader van de Wabo of de Omgevingswet. Het toetsingskader ontbreekt onder andere wegens het in oktober 2022 afgebroken beleidsvormingsproces.

Zoals tijdens de beeldvormende sessie van 2 april 2025 aan uw Staten is gepresenteerd, is het essentieel voor de economie van de toekomst om datacenters te zien als een nutsvoorziening, een onderdeel van de vitale infrastructuur, en niet alleen als een bedrijfsvestiging. Tijdens deze sessie hebben uw Staten aangegeven dat het belang van de digitale infrastructuur voor Flevoland verder vorm gegeven zal worden in het Omgevingsvisietraject. Aspecten als toegevoegde waarde aan werkgelegenheid, onderwijs en economische ontwikkeling kunnen daarin worden meegenomen.

5. *Hoe wordt voorkomen dat goede landbouwgrond of andere waardevolle ruimte permanent verloren gaat aan datacenters, terwijl de ruimtelijke kaders mogelijk nog niet toereikend zijn?*

Antwoord:

Een datacenter moet passen binnen het huidige omgevingsplan (opvolger bestemmingsplan) van de gemeente en daarmee binnenplannen vergund worden. In de praktijk vindt dit vooral plaats op de huidige bedrijventerreinen. Voor datacenterontwikkelingen die niet passen in het omgevingsplan van een gemeente, bijvoorbeeld op landbouwgrond, is een buitenplanse procedure nodig. Daar kan de provincie sturen op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (opvolger van 'een goede ruimtelijke ordening'). Hierbij wordt gebruik gemaakt van het ruimtelijk bundelingsbeleid zoals verwoord in het provinciale Omgevingsprogramma wat geldt voor iedere ontwikkeling, dus ook datacenters, in Flevoland.

6. *Vindt u dat het maatschappelijk nut van het datacenter opweegt tegen het beslag op schaarse middelen als elektriciteit, water en ruimte, zeker gezien de beperkte werkgelegenheid die structureel overblijft?*

Antwoord:

In het Rijksrapport '[Staat van de Digitale Infrastructuur](#)' wordt benadrukt dat datacenters een essentieel onderdeel vormen van het digitale ecosysteem van Nederland. Ze zijn cruciaal voor de opslag, verwerking en distributie van data, wat van fundamenteel belang is voor sectoren zoals gezondheidszorg, financiële dienstverlening, media en e-commerce. Daarnaast spelen datacenters een sleutelrol in de energietransitie, aangezien veel slimme en efficiënte oplossingen afhankelijk zijn van IT en dataverwerking.

Het kabinet benadrukt in zijn Kamerbrieven dat de digitale infrastructuur, inclusief datacenters, van groot belang is voor de transitie naar een digitale maatschappij en het vergroten van het economisch groeipotentieel van Nederland. Ons college deelt deze mening en vindt het ook belangrijk dat daarbij aandachtig gekeken wordt naar een verantwoorde ecologische footprint van datacenters en de uitdagingen die gepaard gaan met hun groei. Dat moet uiteraard in balans zijn met de schaarse middelen.

In het recente Stratix-rapport '[Digitale drivers in de MRA](#)' staat vermeld: "Datacenters zeggen ook bereid te zijn om mee te investeren in uitbreiding van het stroomnet en in maatregelen om netcongestie te verlichten. Het is duidelijk dat die uitbreiding en verzwaring van het netwerk nodig zijn de komende jaren. Met een eigen aansluiting op het middenspanningsnet of hoogspanningsnet en een onderstation kan een datacenter laagspanning leveren aan de netbeheerder. Een derde optie is om de noodstroomvoorziening in te zetten op piekmomenten."

Onder andere naar aanleiding van deze bevindingen van Stratix is er ambtelijk contact gezocht met de netbeheerders om de mogelijkheden en/of koppelkansen in onze regio nader te verkennen. Ons college kijkt dus niet alleen naar datacenters als bedrijven, maar juist ook als een onmisbare schakel in de digitale infrastructuur met oog voor koppelkansen zodat een verantwoorde ontwikkeling van de voor Flevoland benodigde infrastructuur kan plaatsvinden.

Energie en netcongestie

7. *Hoe wordt geborgd dat het forse elektriciteitsverbruik van het datacenter (vergelijkbaar met 80.000 huishoudens) niet ten koste gaat van de energietransitie, woningbouw en andere maatschappelijke opgaven in Flevoland, gezien de bestaande netcongestie?*

Antwoord:

Datacenters verbruiken veel elektriciteit, maar doen dit efficiënter dan de verspreide serverruimtes en rekencentra die ze vervangen¹. Voor individuele bedrijven betekent dit een aanzienlijke energiebesparing, omdat hun eerdere, vaak inefficiënte systemen worden vervangen door moderne, schaalbare en beter gekoelde datacenters. Hoewel datacenters lokaal voor extra druk op het elektriciteitsnet kunnen zorgen, leiden ze op nationaal en Europees niveau tot een concentratie van energieverbruik en een vermindering van het totale verbruik op veel afzonderlijke locaties². Hierdoor dragen datacenters bij aan een efficiëntere inzet van energie in het bedrijfsleven.

Datacenters worden op het middenspanningsnet of hoogspanningsnet aangesloten, terwijl de huishoudens, kleine winkels en kantoren via een meterkast een aansluiting direct op het laagspanningsnet hebben. Ons college wil hierbij wel benadrukken dat de netbeheerders primair verantwoordelijk zijn voor de aansluiting op het net, en de verdeling van de capaciteit.

¹ Stratix (2022) Rapport "[Datacenters Impact en Feiten](#)", p. 28.

² Idem.

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 6 wordt er op ambtelijk niveau samen met de netbeheerders verkend hoe de bevindingen van het Stratix-rapport technisch ingericht en getoetst kunnen worden. Hierbij wordt o.a. onderzocht hoe datacenters ook een oplossing kunnen zijn voor netcongestie, bijvoorbeeld door inzet van hun noodstroomvoorzieningen op het moment dat piekcongestie zich voordoet.

8. *Op welke wijze wordt het datacenter verplicht tot meervoudig ruimtegebruik en het leveren van een aantoonbare bijdrage aan het oplossen van netcongestie, bijvoorbeeld door inzet van restwarmte of flexibiliteit in het verbruik?*

Antwoord:

Er zijn geen provinciale criteria vastgesteld om te hanteren bij de vergunningverlening voor datacenters.

Dergelijke verplichtingen zijn ook geen onderdeel van het wettelijke verplichte beoordelingskader van de Wabo of de Omgevingswet bij omgevingsvergunningen. Wel voert de provincie met vele partijen, waaronder datacenters, gesprekken over hoe in een samenwerkings sfeer oplossingen gerealiseerd kunnen worden om netcongestie te verzachten.

9. *Is het mogelijk om, in lijn met het Kaderdocument, voorwaarden te stellen aan het gebruik van duurzame energie en het minimaliseren van piekbelasting op het net?*

Antwoord:

Gelet op de huidige Elektriciteitswet 1988 en per 1 januari 2026 de nieuwe Energiewet kan de provincie op dit moment niet omgevingsrechtelijk sturen op het energiesysteem. Het is voor ons binnen de huidige wet- en regelgeving niet mogelijk om in het kader van vergunningverlening eisen te stellen aan de piekbelasting van een initiatief op het elektriciteitsnet. De aansluiting op het net is geen onderdeel van de toetsing voor een omgevingsvergunning. De netbeheerder is verantwoordelijk voor de netaansluiting, en kan aanvragen die al voor de verkondiging van netcongestie zijn gedaan niet weigeren.

Watergebruik en duurzaamheid

10. *Hoe wordt geborgd dat het watergebruik voor koeling (225 miljoen liter per jaar) geen negatieve effecten heeft op de waterkwaliteit, -voorraad en ecologie van de Hoge Vaart en omgeving, in lijn met het uitgangspunt van een gesloten koelsysteem?*

Antwoord:

Het verbruik van 225.000 kubieke meter (m3) aan oppervlaktewater, waarvoor de vergunningaanvraag is ingediend, is gebaseerd op het maximale verbruik bij de (voor het datacenter) meest ongunstige weersomstandigheden. Het datacenter werkt niet met een gesloten systeem. De koeling vindt plaats door verdamping van water dat wordt ingenomen en gedeeltelijk weer geloosd op de Hoge Vaart. Er worden geen stoffen toegevoegd (additieven) aan het water bij de zuivering.

Voor de inname van oppervlaktewater en de lozing van water/stoffen op oppervlaktewater is een Waterwetvergunning aangevraagd. In de Waterwetvergunning kunnen wel voorschriften worden opgenomen. Het Waterschap Zuiderzeeland is in dit geval bevoegd gezag. Het waterschap toetst hierbij aan het bestaande beleid, waarbij kwaliteitsaspecten aan de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) worden getoetst.

11. *Wordt er onafhankelijk gemonitord op mogelijke opwarming of vervuiling van het teruggepompt water? Welke garanties zijn er voor het niet gebruiken van drinkwater voor koeling?*

Antwoord:

Monitoringseisen voor het oppervlaktewater zijn meegenomen in de watervergunning van het Waterschap Zuiderzeeland.

Uit het advies van Waterschap Zuiderzeeland en gemeente Almere blijkt geen bezwaar tegen deze lozingsactiviteit.

Ons college wil hierbij vermelden dat het gebruik van drinkwater voor koeling door ons provinciaal beleid is uitgesloten. Het datacenter gebruikt geen drinkwater voor koeling.

De vergunning bevat verder voorschriften Milieu waarin een registratieplicht is opgelegd voor het jaarlijks elektriciteits-, water- en gasverbruik. Deze registratiedocumenten moeten ten minste vijf jaar worden bewaard.